

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТЕЛӘЧЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ОЛЫ МӘТӘСКӘ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

Жиденче утырыш дүртенче чакырылыш

«11» май 2021 ел

№ 23

Олы Мәтәскә авылы

«Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Олы Мәтәскә авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы нигезендә, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Олы Мәтәскә авыл жирлеге Советы карар итте:

1. «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Олы Мәтәскә авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында Нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карар гамәлдәге законнар нигезендә үз көченә керә.
3. Әлеге карарны гамәлдәге законнар нигезендә бастырып чыгарырга

Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы
Олы Мәтәскә авыл жирлеге башлыгы:

М.А.Валиуллин

Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Олы Мәтәскә авыл жирлегенә Советының 2021 елның 11 маендагы 23 номерлы карарына 1 номерлы кушымта

НИГЕЗЛӘМӘ

«Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Олы Мәтәскә авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында

I бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 статья. Әлеге Нигезләмә белән көйләнелә торган хокук мөнәсәбәтләре

«Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Олы Мәтәскә авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турында әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе Салым кодексы, «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Олы Мәтәскә авыл жирлегенә» (алга таба - жирлек) муниципаль берәмлеге уставы нигезендә, бюджет хокук мөнәсәбәтләре субъектлары арасында жирлек бюджетын төзү, карау, раслау, үтәү һәм аның үтәлешен контрольдә тоту барышында, шулай ук муниципаль бурычларны гамәлгә ашыру һәм жирлекнең муниципаль бурычын Идарә итү процессында барлыкка килгән бюджет хокук мөнәсәбәтләрен көйли.

2 статья Авыл жирлегендә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен гамәлгә ашыруның хокукый нигезләре

Бюджет хокук мөнәсәбәтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, әлеге Нигезләмә, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

3 статья. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар

Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексы билгеләгән мәгънәләрендә кулланыла.

4 статья Жирлек бюджетының хокукый рәвеше.

«Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Олы Мәтәскә авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге бюджеты «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Олы Мәтәскә авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге Советы (алга таба текст буенча - Жирлек Советы) карары формасында эшләнә һәм раслана.

Жирлек бюджеты өч елга - чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм раслана.

Жирлек бюджеты проектын төзү Олы Мәтәскә авыл жирлегенә башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә (алга таба текст буенча - Жирлекнең башкарма комитеты) Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның Жирлек Советының хокукый актлары таләпләрен үтәгән килеш гамәлгә ашырыла.

5 статья Жирлектә Россия Федерациясенен бюджет классификациясен куллану үзенчәлекләре

1. Жирлек бюджеты күрсәткечләренең Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәжәләрендәге бюджетлар белән чагыштырылуын тәэмин итү максатларында, жирлек бюджеты проектын төзегәндә, жирлек бюджеты үтәлешен башкарганда, аның үтәлеше турында хисап формалаштырганда Россия Федерациясенен бюджет классификациясе Россия Федерациясенен Бюджет кодексына һәм бюджет хокукый мөнәсәбәтләрен жайга салучы норматив хокукый актларга ярашлы рәвештә кулланыла.

2. Жирлек бюджетын формалаштырганда, раслаганда һәм үтәгәндә Россия Федерациясенен бюджет законнары белән билгеләнгән нормативлар нигезендә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында бүленә торган керемнәр буенча бюджет керемнәренен баш администраторлары кодларының давамлылыгы тәэмин ителә.

6 статья. Бюджет процессы принциплары

Жирлектә бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә:

- бюджет системасының бердәмлеге;
- бюджетлар арасында керемнәр һәм чыгымнарны һәм дефицитларны финанслау чыганаclarын аеру;
- бюджетларның мөстәкыйльлеге;
- бюджетлар дефицитларын финанслау чыганаclarын, керемнәрен, чыгымнарын чагылдыру тулылыгы;
- баланслылык;
- бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәлелеге;
- бюджет чыгымнарының гомуми (жыелма) каплавы;
- үтә күренмәлелек (ачыклык);
- бюджетның дәрәслеге;
- адреслылык һәм бюджет акчаларының максатчан характерда булуы;
- чыгымнарның ведомство карамагында булуы;
- кассаның берлеге.

7 статья. Жирлектә бюджет процессының төп этаплары

Жирлектә бюджет процессы түбәндәге этапларны үз эченә ала:

- чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразларын, бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен чираттагы финанс елына һәм план чорына эшләү;

- бюджет проектын төзү;
- бюджетны карау һәм раслау;
- жирлек бюджетын үтәү;
- бюджет турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү;
- бюджет үтәлеше турындагы хисапны раслау;
- муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру.

Финанс елы календарь елга туры килә һәм 1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр дәвам итә.

8 статья. Бюджет процессында катнашучылар

Жирлектә бюджет процессында түбәндәгеләр катнаша:

- Жирлек советы;
- Жирлек башлыгы;
- Жирлекнең башкарма комитеты;
- Жирлек фондының ревизия комиссиясе;
- бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр);
- бюджет акчаларын алучылар;
- бюджет керемнәренең баш администраторлары (администраторлары);
- бюджет дефицитын финанслау чыганаclarының баш администраторлары (администраторлары).

9 статья. Бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек советы:

- Жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турындагы хисапларны карый һәм раслай;
- Жирлек бюджетының үтәлешен алга таба тикшереп торуну оештыра;
- Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, Жирлек уставы, әлегә Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Жирлек советына Россия Федерациясе Конституциясендә, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында билгеләнгән бюджет мәсьәләләре буенча компетенция чикләрендә аның вәкаләтләрен тәмин итү өчен кирәкле барлык мәгълүмат жирлекнең башкарма комитеты

тарафыннан бирелергә тиеш.

2. Жирлекнең башкарма комитеты жирлек бюджеты проектын төзүне тээмин итә, аны кирәкле документлар һәм материаллар белән Олы Мәтәскә авыл жирлеге Советына раслау өчен кертә, жирлек бюджеты үтөлешен һәм бюджет хисабын төзүне тээмин итә, Олы Мәтәскә авыл жирлеге Советына раслау өчен жирлек бюджеты үтөлеше турында хисап бирә, муниципаль бурычны идарә итүне тээмин итә, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, әлеге Нигезләмә һәм (яки) аларга ярашлы рәвештә кабул ителә торган бюджет хокукый актлары белән билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3. Жирлек комиссиясе түбәндәгеләрне гамәлгә ашыра:

- бюджет акчаларыннан файдалануның экономиясен һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудиты;

- бюджет турындагы карарлар, бюджет законнарының башка норматив хокукый актлары проектларына, шул исәптән бюджет күрсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләлеләнгән экспертиза ясау;

- муниципаль программаларга экспертиза ясау;

- бюджет процессына анализ һәм мониторинг ясау, бюджет үтөлеше турындагы хисап буенча тикшерүләр үткөрү һәм бәяләмәләр эзерләү, шулай ук бюджет процессында ачыкланган тайпылышларны бетерү һәм аны камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзерләү;

- эчке финанс контроле һәм эчке финанс аудиты бюджет чараларының баш администраторлары тарафыннан гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзерләү.

4. Бюджет акчаларының баш бүлүчесе:

бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәлелеген, адреслылығын һәм максатчан характерын тээмин итә, аңа расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә;

үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген төзи;

бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне төзи;

бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

жыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

муниципаль биремнәрне үтәүне формалаштыра, раслый һәм контрольдә тотат;

максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне алучылар тарафыннан үтәүне тээмин итә;

бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет хисабын формалаштыра;

муниципаль берәмлек исемнән аңа буйсынган бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча жавап бирә;

Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

5. Бюджет чараларын гамәлгә ашыру:

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;

- бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын алучыларга һәм (яисә) бюджет акчаларын алучыларга бүлеп бирә һәм бюджетның тиешле өлешен башкара;

- бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне алучылар тарафыннан үтәүне тээмин итә;

- бюджет акчаларының тиешле баш бүлүчөсө билгелэгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларының баш бүлүчөсөнөң үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

б. Бюджет чараларын алучы түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- бюджет сметасын төзи һәм үти;
- бюджет йөкләмәләренә һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренә китерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;
- үзәнә каралган бюджет ассигнованиеләренә нәтижәләлеген, максатчан кулланылышын тәэмин итә;
- бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчөгә (бүлүчөгә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- бюджет исәбен алып бара (бюджет исәбен алып баруны тәэмин итә) йә килешү нигезендә бу вәкаләтне башка учреждениегә (үзәкләштерелгән бухгалтериягә) тапшыра;
- бюджет акчаларын баш бүлүчөгә (бүлүчөгә) бюджет хисабын формалаштыра (булдыруны тәэмин итә);
- Россия Федерациясә Бюджет кодексында һәм аның нигезендә кабул ителгән, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен, әлегә Нигезләмәне жайга сала торган хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрен башкара.

10 статья Бюджет керемнәре

1. Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясенәң бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындагы Россия Федерациясә законнары һәм башка мәжбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә төзелә.

11 статья. Бюджет чыгымнары

1. Бюджет чыгымнарын формалаштыру дәүләт хакимиятенәң федераль органнары, Россия Федерациясә субъектларының дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен чикләү Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларны үтәү Россия Федерациясә законнары нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Әбде авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

12 статья. Резерв фонды

Жирлек бюджетының чыгым өлешендә жирлек башкарма комитетының резерв фондын төзү күздә тотыла ала.

Жирлек башкарма комитетының резерв фонды күләме бюджет турындагы карар белән билгеләнә һәм чыгымнарның гомуми күләме карары белән расланган чыгымнарның 3 процентыннан арта алмый.

Резерв фонды акчаларын тоту тәртибе жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Жирлек башкарма комитетының резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турында хисап жирлек бюджетының үтәләше турындагы квартал саен һәм еллык хисапларга кушып бирелә.

13 статья. Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру

Дәүләт яки муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товар, эш, хезмәтләр сатып алу (алга таба - сатып алу) - заказчы тарафыннан «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законында (2019 елның 27 декабрәң үзгәрешләр белән) билгеләнгән һәм тәэмин итүгә юнәлдерелгән гамәлләр жыелмасы дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар. Сатып алу тәэмин итүченә (подрядчы, башкаручы) билгеләүдән башлана һәм контракт яклары йөкләмәләрен үтәү белән тәмамлана. Әлегә Федераль закон нигезендә сатып алуны гамәлгә ашыру турында хәбәрнамә урнаштыру яки житкерүченә (подрядчыны, башкаручыны) билгеләүдә катнашырга чакыру юнәләше каралмаган очракта, сатып алу контракт төзүдән башлана һәм контракт яклары тарафыннан йөкләмәләренә үтәү белән тәмамлана.

14 статья. Бюджет дефицита

1. Жирлек бюджеттының чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында дефицита, әлеге статьяның 2 пункттында билгеләнгән чикләүләргә үтәп, жирлек бюджетты турындагы карар белән билгеләнә.

2. Жирлек бюджетты дефицита, керемнәргә расланган күләм һәм (яисә) салым керемнәргә өстәмә нормативлары буенча керемнәргә исәпкә алмыйча, жирлек бюджет керемнәргә расланган гомуми еллык күләмнең 10 процентыннан артмаска тиеш.

Жирлеккә карата Россия Федерациясә Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пункттында каралган чаралар күрелгән очракта, жирлек бюджетты кытлыгы жирлек бюджетты керемнәргә расланган гомуми еллык күләмнең 5 процентыннан артмаска тиеш кайтарылмый торган керемнәргә һәм (яисә) салым керемнәргә расланган күләм өстәмә нормативлар буенча исәпкә алмыйча.

Жирлек бюджетты дефицитын финанслау чыганакалары составында жирлек бюджетты турында Совет карары белән жирлек милкендәге акцияләргә сатудан һәм капиталда катнашуның башка формаларынан кергән акчалар дефицитын финанслау чыганакалары һәм (яки) жирлек бюджетты акчаларын исәпкә алу буенча счетларда калган акчаларны киметү очрагында жирлек бюджетты дефицита әлеге пунктта билгеләнгән чикләүләргә күрсәтелгән керемнәргә суммасы һәм жирлекнең жирлек бюджетты акчаларын исәпкә алу буенча счетларда.

3. Еллык хисап күрсәткечләргә буенча урнашкан жирлек бюджетты дефицита әлеге статьяның 2 пункттында билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш.

15 статья Жирлек бюджетты кытлыгын финанслау чыганакалары

Жирлек бюджетты кытлыгын эчкә финанслау чыганакалары составына кертелә:

номиналь хақы Россия Федерациясә валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтләргә кәгазьләргә урнаштырудан кергән акчалар һәм аларны түләүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма;

жәлеп ителгән һәм жирлек тарафыннан юкка чыгарылган кредит оешмалары арасындагы аерма Россия Федерациясә валютасында;

Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары белән жәлеп ителгән һәм юкка чыгарылган Жирлек арасында аерма;

тиешле финанс елы дәвамында жирлек бюджет чараларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү;

жирлек бюджетты дефицитын эчкә финанслауның бүтән чыганакалары.

Жирлек бюджетты дефицитын эчкә финанслауның башка чыганакалары составына түбәндәгеләр керә:

Жирлек милкендәге акцияләргә һәм капиталда катнашуның башка рәвешләргә сатудан керемнәргә;

Жирлек бюджетты чаралары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләргә үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукын барлыкка китергән йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантка биреп торылган очракта, Россия Федерациясә валютасында урнашу гарантияләргә үтәүгә юнәлтелгән чаралар күләме;

Россия Федерациясә валютасында жирлекнең башка бурыч йөкләмәләргә каплауға юнәлдерелә торган чаралар күләме;

юридик затларга бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм юридик затларга бирелгән бюджет кредитлары суммалары арасында аерма;

жирлек бюджеттынан Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджеттынан Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларына Россия Федерациясә валютасында бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасындагы аерма;

Жирлек бюджетты чараларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан күчерелгән акчалар һәм Жирлек бюджетты чараларын исәпкә алу буенча бердәм счетка исәпләнгән чаралар арасында,

район бюджетты чараларын исәпкә алу буенча бердәм сәтта калган чаралар белән идарә итү операцияләрен үткәргәндә аерма.

Жирлекнең бюджет дефицитын тышкы финанслау чыганакалары составына түбәндәгеләр керә:

Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында бирелгән Жирлек бюджет кредитлары арасындагы аерма;

максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясенә бирелгән чит ил валютасында муниципаль гарантияләрне үтәүгә юнәлтелгән чаралар күләме, муниципаль гарантияләрне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китергән очракта;

16 статья Жирлекнең муниципаль бурычы структурасы

Жирлекнең бурыч йөкләмәләре түбәндәге йөкләмәләр рәвешендә яшәргә мөмкин:

1) Жирлек халкының кыйммәтле кәгазьләренә (муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә);

2) Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка Россия Федерациясә валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитларына;

3) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитларына;

4) Россия Федерациясә валютасында кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитларга;

5) Россия Федерациясә валютасында күрсәтелгән Жирлек гарантияләренә (муниципаль гарантияләргә);

6) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясә чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләргә;

7) Россия Федерациясә Бюджет кодексын гамәлгә керткәнчә барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йөкләмәләренә.

Муниципаль бурыч күләменә кертелә:

1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) Жирлекнең юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

Муниципаль эчке бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

1) Россия Федерациясә валютасында йөкләмәләре күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме, алар буенча йөкләмәләр Россия Федерациясә валютасында күрсәтелгән;

3) Россия Федерациясә валютасында йөкләмәләре күрсәтелгән кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) Россия Федерациясә валютасында күрсәтелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) Россия Федерациясә валютасында күчеп килүнең юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

Муниципаль тышкы бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

1) Россия Федерациясеннән максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында жәлеп ителгән чит ил валютасындагы Жирлек бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

2) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Жирлек тарафыннан бирелгән чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.

Жирлекнең кыскасроклы (кимендә бер ел), уртачасроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озаксроклы (биштән алып 10 елга кадәр) йөкләмәләре булырга мөмкин.

17 статья. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән Жирлекнең бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан алу

1. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе муниципаль бурыч органының вәкиллеке органының муниципаль хокукый актларында башкасы каралмаган булса, түләүгә (кредитор тарафыннан билгеләнгән йөкләмәләргә һәм муниципаль хокукый актларны үтәмәгән) дәгъва белдерелмәгән очракта, муниципаль бурыч йөкләмәсе шартларында каралган түләү датасыннан соң өч ел дәвамында күрсәтелгән бурыч тулысынча туктатылган дип санала һәм, әгәр вәкиллеке органның муниципаль хокукый актларында башкача каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча Жирлекнең бурыч йөкләмәләре муниципаль гарантияләргә туктатуга нигез булып торучы вакыйгалар (хәлләр) килгәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (хәлләр) килеп житү (килеп житү турында белешмәләр алу) дәрәжәсе буенча муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Әлеге статьяның 1 пунктының беренче абзацында күрсәтелгән сроклар тәмамлангандан соң жирле администрация Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан исәптән чыгару турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан алу Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән исәптән чыгарыла торган муниципаль бурыч йөкләмәләргә төрләргә буенча муниципаль бурыч күләмен жирле бюджет дефицитын финанслау чыганаclarында исәптән чыгару суммаларын күрсәтмичә, аларны исәптән чыгару суммасына киметү юлы белән башкарыла.

4. Әлеге статьяның 1 пунктындагы беренче абзацының, 2 һәм 3 пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләргә буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләргә кагылмый.

5. Реструктурлаштырылган, шулай ук юкка чыгарылган (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан алу Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр чыгарылышлары, аларны эмиссияләү шартларына ярашлы рәвештә, аларны тулысынча эмиссияләгән орган тарафыннан сатып алынган (алмашу нәтижәсендә яки Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләр нәтижәсендә алынган), күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда түләнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты аларны юкка чыгару датасы башланганчы сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләргә алмаштыру нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләр үтәлгән дип танырга хокуклы.

18 статья. Муниципаль алынмалар

1. Жирлекнең муниципаль эчке алынмалары дигәндә муниципаль кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар алу юлы белән заем акчаларыннан муниципаль бюджетка жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Жирлекләрнең бурыч йөкләмәләргә барлыкка килә, алар Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемщик буларак.

2. Жирлек муниципаль тышкы алынмалары дигәндә, Россия Федерациясе тарафыннан максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Жирлек исеменнән жирле бюджетка кредитлар жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе каршындагы Жирлекнең чит ил валютасында чагылыш тапкан бурыч йөкләмәләргә барлыкка килә.

3. Муниципаль тышкы алынмалар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе тышкы дәүләт хисаплашулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4. Жирлек исемнен Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм Жирлек уставы нигезендә муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыру хокукына жирле администрация (Жирлекнең башкарма-күрсәтмә органы) ия.

5. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләре урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгән очракта, Жирлек тарафыннан гамәлгә ашырыла:

1) Жирлекнең бурыч йөкләмәләре буенча вакыты чыккан бурыч булмау;

2) Жирлек тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәте билгели торган дәрәжәдән түбәнрәк кредит рейтингы алынган, исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның берәрсеннән яисә берничә рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручы заттан.

6. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы уртача булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль алынмаларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләре Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пункттында каралган Жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә бирергә хокуклы түгел.

7. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы уртача булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль алынмаларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләре Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән эчке һәм тышкы үзләштерүләр программалары, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләр, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр белән килештерелгән очракта гына бирергә хокуклы.

8. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемчылар төркеменә керткән очракта, муниципаль алынмаларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләре Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пункттында каралган Поселешнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләре күрсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә бирергә хокуклы түгел.

9. Жирлек, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә Түбән бурыч тотрыклылыгы булган заемчылар төркеменә кертелгән очракта, муниципаль эчке заемнарны кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә һәм жирлекнең кыйммәтле кәгазьләрен урнаштыру юлы белән жирлекнең бурыч йөкләмәләрен рефинанслау максатларында гына, шулай ук районның түләү сәләтен торгызу планы кысаларында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бирелгән максатчан бюджет кредитлары формасына, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясының 9 пункттында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясының 7 пункттында каралган.

10. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль тышкы алынмаларны гамәлгә ашырырга һәм чит ил валютасында муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

11. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль эчке алынмаларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләре Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан муниципаль эчке алынмалар, Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләр, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертелгән очракта гына, Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы.

12. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пункттында каралган Жирлекнең түләү сәләтен торгызу планы кысаларында бирелгән Россия Федерациясе бюджет

системасынын башка бюджетларыннан максатчан бюджет кредитлары буенча Район йөкләмэләрен реструктуризацияләү рөхсәт ителми.

19 статья Чит ил валютасында Жирлек тарафыннан алынмалар һәм гарантияләр бирү үзенчәлекләре

1. Жирлек Россия Федерациясеннән чит ил валютасында алган алынмаларны гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, Россия Федерациясеннән чит ил кредитлары жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитлары акчаларыннан файдалану кысаларында гына Россия Федерациясенә чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

20 статья. Муниципаль алынмаларның чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль алынмаларны алуның иң чик күләме дигәндә тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы хисаплар программалары буенча жирле бюджетка акчалар жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирле бюджетка акча жәлеп итү күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы бурычлар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акча жәлеп итүнең гомуми суммасы жирле бюджет бюджеты дефицитын финанслауга юнәлтелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм тиешле финанс елына расланган жирлекнең бурыч йөкләмәләрен түләү күләменнән артмаска тиеш жирле бюджет турында карар белән, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып.

3. Әгәр жирлекнең хисап финанс елында бурычка алуларының гомуми суммасы жирле бюджет дефицитын финанслауга юнәлтелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм Жирлекнең хисап финанс елы йомгаклары буенча бурыч йөкләмәләрен түләү күләменнән артып китсә, агымдагы елның 1 гыйнварына барлыкка килгән жирле бюджет акчаларының күрсәтелгән артыклык суммасындагы калдыклары Бюджет кодексының 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелергә тиеш Россия Федерациясе, агымдагы финанс елына бурычларның чик күләмен киметү белән.

21 статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм Жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренең чик күрсәткечләре

1. Жирле бюджет турында карар белән муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның (жирлектә чит ил валютасында йөкләмәләр булганда) Чираттагы финанс елыннан соң киләсе елның 1 гыйнварына һәм план чорының һәр елына (Чираттагы финанс елыннан соң киләсе елның 1 гыйнварына булган хәл буенча) югары чикләре билгеләнә, шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр, муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелә. чит ил валютасында (Жирлектә чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр булганда).

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның югары чикләре (Жирлектә чит ил валютасында йөкләмәләр булган очракта) әлеге статьяның 4 һәм 5 пунктларында билгеләнгән чикләүләренә үтәгәндә билгеләнә.

3. Муниципаль бурыч күләме жирле бюджет турындагы карар белән чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) расланган жирле бюджет керемнәренә, физик затлар керемнәренә салымнан түлүүләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренә расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренә гомуми күләменнән артмаска тиеш.

Районга карата Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пункттында каралган чаралар кулланылган очракта, бурыч күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турындагы карар белән расланган 50 проценттан артмаска тиеш (чираттагы финанс елы) жирле бюджет керемнәренә гомуми күләменнән, физик затлар керемнәренә салымнан түлүүләрнең өстәмә нормативлары буенча, кире кайтарылмый торган керемнәренә һәм (яисә) салым керемнәренә расланган күләмен исәпкә алмыйча.

4. Муниципаль бурычка хезмэт күрсәтү чыгымнары күләме түбәндәге таләпләрне үтәгәндә жирле бюджет турындагы карар белән раслана:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка хезмэт күрсәтүгә чыгымнар күләме Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләменнән тыш, тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләменә чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән расланган 10 проценттан артмаска тиеш;

2) чираттагы финанс елында һәм чираттагы финанс елының 1 гыйнварына килеп чыккан муниципаль бурычны түләү һәм хезмэт күрсәтү буенча чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) жирле бюджет турында карар белән расланган жирле бюджетның салым, салым булмаган керемнәренә һәм Россия бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләренә гомуми күләменә 20 процентыннан артмаска тиеш федерацияләр; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә бурыч йөкләмәләрен вакытыннан алда түләүгә юнәлтелгән түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

22 статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы, түбәндәге белешмәләргә күрсәтеп, чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган чит ил валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт:

1) гарантиянең һәр юнәлеш (максатлар), категорияләр (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләр һәм алар тәмин итә торган йөкләмәләр валютасы;

3) гарантияләренә гомуми күләме;

4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

5) гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәмин ителә торган йөкләмәләр күрсәтелгән валютада бирелә.

3. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

23 статья. Муниципаль тышкы алынмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алынмалар программасы максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында һәм (яисә) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чит ил валютасында федераль бюджеттан чит ил кредитларын файдалану кысаларында жирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) жирле бюджетка акча жәлеп итү күләме һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан чит ил валютасында жирле бюджетка жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләү сроклары;

2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында жирле бюджетка федераль бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) Районның бурыч йөкләмәләрен каплау күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алынмалар программасы жирле бюджет турындагы карарга чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) кушымта булып тора.

24 статья. Муниципаль эчке алынмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс

elyнда) гамэлгә ашырыла торган һәм (яисә) түләнелә торган тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке алынмалар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында), тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке үзләштерүләренә башкарганга барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләүнең жирле бюджетка акчалар жәлеп итү күләмнәре һәм иң чик сроклары;

2) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча каплау күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына тиешле бюджет турындагы карарга кушымта булып тора (чираттагы финанс елы).

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурыч үткәрү муниципаль эчке алынмалар программасында чагылмый.

25 статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы, түбәндәге белешмәләренә күрсәтеп, чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт:

1) гарантиянең һәр юнәлеш (максатлар), категорияләр (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләренә гомуми күләме;

3) принципалларга гарантның регресс таләбе хокукы булу (булмау);

4) гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

26 статья Муниципаль кыйммәтле кәгазьләренә урнаштыруның иң чик күләмнәре

Номиналь бәя буенча чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында (чираттагы финанс елына) муниципаль кыйммәтле кәгазьләренә иң чик күләмнәре Район Советы тарафыннан тиешле бюджет турындагы карар белән билгеләнгән муниципаль эчке бурычның өске чиге нигезендә билгеләнә.

27 статья Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия шартнамәдән яисә башка алыш-бирештән (төп йөкләмәләрдән) барлыкка килгән бенефициар алдында аның акчалата йөкләмәләре принцибын тиешенчә үтәүне тәмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне тәмин итми, шул исәптән аларны вакытыннан алда башкару йә бурычларны үтәү срогы якынлашып килүче дип саналган вакыйгаларны (хәлләрне) вакытыннан алда үтәүне тәмин итми.

3. Муниципаль гарантиянең язма рәвешә мәжбүри.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмәләр суммасы күрсәтелгән валютада бирелә.

5. Муниципаль гарантия буенча гарант гарантия суммасы чикләрендә үзе тәмин иткән йөкләмә буенча субсидия җаваплылыгына ия.

6. Муниципаль гарантиядә түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем - Район) һәм гарант исемнән гарантия биргән орган исеме;

2) бенефициарның исеме;

3) принципал исеме;

4) гарантия бирелә торган йөкләмә (төп йөкләмәнең исеме, төзелгән көне һәм номеры (ул булганда), төп йөкләмәнең гамәлдә булу вакыты яки аның буенча йөкләмэләрне үтәү вакыты, яктарның исемнәре, төп йөкләмәнең башка мөһим шартлары күрсәтелгән);

5) гарантия буенча гарант йөкләмэләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;

6) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантиянең үз көченә керү датасы яисә гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу вакыты;

9) гарантияле очракны билгеләү, гарантия үтәү турында бенефициарның таләпләрен күрсәтү срогы һәм тәртибе;

10) гарантияне чакыртып алу нигезләре;

11) гарантия буенча гарант тарафыннан йөкләмэләрне башкару тәртибе;

12) гарантия суммасын тулы күләмдә яисә гарантиянең нинди дә булса өлешендә яисә тулы күләмдә яисә гарантия белән тәмин ителгән принципалның үтәлгәндә (башка нигезләрдә туктатылганда) йөкләмэләренен нинди дә булса өлешендә һәм гарантиядә билгеләнгән башка очракларда киметү нигезләре;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртелә алмаган төп йөкләмәләр шартлары;

15) муниципаль гарантия буенча бенефициар гаранты тарафыннан түләнгән акчаларны кайтару принцибына гарант таләбе булу яисә булмау (принципалга, регресска гарантның регресс таләбе);

16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, гарантның норматив хокукый актларында, гарант исемнән гарантияне бирүче орган актларында билгеләнгән белешмәләр.

7. Гарантның принципалга регресс таләпләре хокукын күздә тотмаган дәүләт (муниципаль) гарантиясе белән бары тик хужалык жәмгыятенен, аның 100 процент акцияләре (өлешләре) тиешле публик-хокукый белемгә (гарантка), мөлкәте тиешле публик-хокукый белем (гарантка) милкендә булган дәүләт (муниципаль) унитар предприятиенен, ә регресс хокукын күздә тотмаган Россия Федерациясенен дәүләт гарантиясе генә тәмин ителә ала гарантның принципка таләпләре, шулай ук Россия Федерациясе тарафыннан оештырылган (оештырылган) Дәүләт корпорациясе яки дәүләт компаниясе йөкләмэләре тәмин ителергә мөмкин.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе календарь дата белән яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) житү белән билгеләнә.

9. Бенефициарның алдан язмача ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртәргә хокуксыз.

10. Муниципаль гарантия буенча бенефициарга караган таләпләр гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка гарантка тапшырыла алмый (башка нигезләр буенча күчә), облигацияләргә хокукларның яна хужасына (сатып алуыга) күчү белән бәйле рәвештә күрсәтелгән хокукларны Россия Федерациясе кыйммәтле кәгазьләр турындагы законда билгеләнгән тәртиптә тапшырудан (күчүдән) башка, алар буенча принципал (эмитент) йөкләмәләрен үтәү муниципаль гарантия белән тәмин ителә.

11. Принципалның кредит (шул исәптән облигация) буенча йөкләмәләрен үтәүне тәмин итүче дәүләт (муниципаль) гарантиясе гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка гарантның алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртелә алмаган төп йөкләмә шартлары алдан язмача ризалыгыннан башка үзгәртелмәгән очракта гына Гарант тарафыннан кире алынырга тиеш, һәм (яисә) Россия Федерациясе законнары һәм (яисә) кредит килешүе һәм кредит буенча дәүләт (муниципаль) гарантиясен бирү турында шартнамә нигезендә кредит акчаларын максатчан куллануны кредитор контрольдә тоту торган дәүләт (муниципаль) гарантиясе белән тәмин ителгән кредит (заем, шул исәптән облигация) акчаларын максатсыз файдаланган очракта.

12. Муниципаль гарантия буенча акча түләү турындагы бенефициарның таләбе (гарантияне башкару турындагы бенефициарның таләбе) гарантия белән билгеләнгән очракта гына (гарантияле очрак барлыкка килгәндә) гарантка белдерелергә мөмкин. Гарантия үтәлеше

турында бенефициарның таләпләре гарантиядә билгеләнгән тәртиптә язма рәвештә гарантка гарантиядә күрсәтелгән документлар белән күрсәтелергә тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия һәм муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән сроктан иртәрәк гарантияне үтәү турындагы таләпләрне, шул исәптән, йөкләмә гарантияләре белән тәмин ителгән гарантияләрне үтәү срогы якынлашып килүче дип саналган вакыйгалар (хәлләр) килеп чыккан очракта, күрсәтергә хокуксыз.

14. Гарант гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе куелу турында принципалга хәбәр итәргә һәм таләпнең күчermәсен принципалга тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән вакытта күрсәтелгән таләпкә кушымта итеп бирелгән документлар белән гарантияне үтәү турындагы бенефициарның таләбен нигезләү предметына һәм таләп гарантиясе шартларына һәм аңа кушып бирелгән документларга туры килү-килмәвен карарга тиеш.

16. Гарантияне башкару турында бенефициарның һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның таләпләре нигезсез һәм (яисә) тиешле гарантияләр шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарның түбәндәге очракларда таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантка гарантия бирелгән срок (гарантиянең гамәлдә булу срогы) тәмамланганнан соң тапшырылган;

2) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар билгеләнгән гарантияне бозып гарантка күрсәтелгән;

3) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал гарантияләре белән тәмин ителгән йөкләмәләргә тиешенчә үтәүне баш тарткан;

5) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Канәгатьсез дип танылган очракта, һәм (яисә) муниципаль гарантиянең һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документларның үтәлүе турындагы бенефициарның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында бенефициарга хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант, принципалны күз алдына китерергә мөмкин булган бәхәс бенефициары таләпләренә каршы торырга хокуклы. Гарант хәтта принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да каршы килү мөгълүматларына хокукны югалтмый.

19. Гарантиянең һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның үтәлеше турында бенефициар таләбе расланган очракта, гарант гарантиядә билгеләнгән срокта гарантия буенча йөкләмәне үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантия белән каралган бенефициар алдында гарантның йөкләмәсе гарантия белән тәмин ителгән принципалның вакыты чыккан йөкләмәләре күләмдә, эмма гарантия суммасыннан артмаган күләмдә акча түлү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар алдында гарантны билгеләү туктатыла:

1) гарантиядә билгеләнгән күләмдә бенефициар гарантиясен түләп;

2) ул бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу вакыты) гарантиядә билгеләнгән вакыт узгач;

3) гарантия белән тәмин ителгән принципалның принципалга һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан үтәлгән очракта йә күрсәтелгән йөкләмәләргә башка нигезләр буенча туктаткан очракта (бенефициар тарафыннан күрсәтелгән гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәү турындагы таләпне үтәүгә карамастан), (әлеге Кодексның 116 статьясындагы 8 пункттында күрсәтелгән очракта тыш);

4) бенефициарның гарантия буенча үз хокукларыннан баш тартуы нәтижәсендә, аның гарантына һәм (яисә) гарантия буенча аның йөкләмәләреннән гарантны азат итү турында язма гаризасын кире кайтару юлы белән, мондый гарантия буенча бенефициарларның фактта булмавы һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр булмау шартларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1151 статьясында каралган гарантка кире кайту нәтижәсендә;

5) гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән вакытта барлыкка килмәсә;

6) төп йөкләмә туктатылгач (шул исәптән бенефициар гарантка һәм (яки) судка гарантияне үтәү турында гарантка таләп куйганнан соң принципал һәм (яки) бенефициарны бетерү белән бәйлә), (әлеге Кодексның 116 статьясының 8 пунктында күрсәтелгән очрактан тыш) яки аны гамәлдә булмаган килешү дип тану белән;

7) бенефициар башка кешегә тапшырган яки бенефициарның гарантия буенча гарантка, хокуклар һәм (яки) төп йөкләмә буенча бурычларга таләпләрнең башка нигезләре буенча башка кешегә күчкән очракта гарантның алдан язмача ризалыгынан башка (күрсәтелгән таләпләрнең (хокукларның һәм бурычларның) Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән кыйммәтле кәгазьләр турында тәртиптә яңа хужага (сатып алуыга) облигацияләргә хокуклар, принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәү гарантия белән тәмин ителә);

8) принципал белән башка затка тапшырылган яисә хокуклар һәм (яисә) йөкләмәләр (бурыч) принципалына караган башка нигезләр буенча гарантның алдан язмача ризалыгынан башка, төп йөкләмәләр буенча икенче затка күчкән очракта;

9) гарантияне гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләрдә чакыртып алу нәтижәсендә;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

22. Аның буенча гарант йөкләмәләре туктатылганнан соң, бенефициар белән гарантия тоту күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокуклар бенефициары өчен сакланмый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында билгеле булган гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Муниципаль гарантияне бәяләүгә яки туктатуга китерерлек хәлләр барлыкка килү турында билгеле булган бенефициар һәм принципал бу турыда гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантына бирелсә, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет дефицитын финанслау чыганаclarында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрен үтәү бюджет кредиты бирү буларак чагыла.

25. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китермәсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантына бирелүгә бәйлә булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарантка гарант тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантия буенча йөкләмәләрен нинди дә булса өлешендә түләнгән, яисә бенефициарның принципалга таләбе гарант тарафыннан кире кайтарылган акчаларны кире кайтару исәбенә алынган акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәмин ителә торган кредитлар һәм заемнар максатчан булырга тиеш.

28. Муниципаль гарантия белән тәмин ителгән кредит (заем) акчаларыннан максатчан файдаланмау факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләрен үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнары, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән җаваплы була.

29. Бенефициарлар билгеле булмаган затлар даирәсе булган йөкләмәләрен тәмин итүгә бирелә торган муниципаль гарантиянең үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләр бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет коды һәм аның нигезендә кабул ителгән әлеге карар белән билгеләнә.

28 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр

1. Жирлек исеменнән чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр муниципаль кыйммәтле кәгазьләр дип таныла.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр Эмитенты булып, Жирлек уставында муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыру хокукына ия жирле администрация чыга.

3. Жирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең төрләре, аларның эмиссия һәм мөрәжәгать итү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.

29 статья Бюджетара трансфертлар

Бюджетара трансфертлар РФ Бюджет кодексында билгеләнгән рәвешләрдә һәм тәртиптә бирелә.

30 статья. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр

1. Жирлек бюджетыннан субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара субсидияләр жирлек бюджетында Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә карала.

31 статья. Жирлек алдыннан акчалата йөкләмәләр

1. Жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча бурыч булып билгеле бер датага жирлек алдындагы акчалата йөкләмә нигезендә түләнергә тиешле акчалар суммасы тора.

2. Жирлек каршында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр Жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәптән чыгару һәм юкка чыгару һәм торгызу кагыйдәләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе), Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очрактан тыш, Жирлекнең Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнә.

4. Жирлек каршында мондый йөкләмәләргә үтәүне тәмин итә торган акчалата йөкләмәләргә (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) исәпкә ала, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләпләр хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 4 пункттында күрсәтелгән тиешле орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 5 пункттында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Әгәр шартнамә нигезендә башкасы билгеләнмәгән булса, жирлек алдындагы акча йөкләмәләргә жирлек бюджетының бердәм счётына тиешле акчалар суммасы күчерелгән көннән башкарылган дип санала.

II бүлек. БЮДЖЕТ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ

32 статья. Жирлек бюджеты проектын төзү тәртибе һәм сроклары

1. Бюджет проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәмин итү максатларында социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә төзелә.

Бюджет проектын төзү Жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә һәм срокларда Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә һәм аның таләпләрен үтәгән килеш кабул ителә торган жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

- Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Федераль Собраниесенә Россия Федерациясе Президенты юллаган нигезләмәләре;

- жирлекнең социаль-икътисадый үсешен фаразлау;

- жирлек салым сәясәтенең төп юнәлешләре һәм жирлек салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

- муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектларында, күрсәтелгән программалар проектларында).

3. Бюджет проектын төзү өчен түбәндәгеләр турында белешмәләр кирәк:

- гамәлдәге, бюджет проекты эшләнә башлаган вакытка Россия Федерациясенең салымнар һәм жыемнар турындагы законнары, салымнар һәм жыемнар турында Татарстан Республикасы законнары, жирлек Советының салымнар һәм жыемнар турындагы норматив-хокукый актлары;
 - федераль, региональ, жирле салымнар һәм жыемнардан, махсус салым режимнарында каралган салымнардан жирлек бюджетына чигерүләр нормативлары;
 - Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәжәләре бюджетларыннан бирелә торган түләүләрнең өстәмә нормативлары буенча кире кайтарылмый торган кертемнәрнең һәм (яисә) салым керемнәренең фаразлана торган күләме;
 - Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәжәләреннән тапшырыла торган чыгымнар төрләре һәм күләмнәре;
- муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнар.

33 статья. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы кимендә өч елга эзерләнә.
2. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы жирлек Советына бюджет проектын кертү турында карар кабул итү белән бер үк вакытта башкарма комитет тарафыннан хуплана.
3. Жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау барышында жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын үзгәртү бюджет проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

34 статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

1. Бюджет керемнәре жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы нигезендә жирлек бюджеты турындагы карар проектын жирлек Советына кертү көненә гамәлдә булган шартларда Россия Федерациясенең салым һәм жыемнар турындагы законнарын, Татарстан Республикасы законнарын һәм жирлек Советының салым булмаган керемнәрен билгели торган муниципаль хокукый актларын нигезендә фаразлана.
2. Жирлек советының жирле салымнар турындагы карарларга үзгәрешләр кертү турындагы карарлары, Чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә кәргән жирле бюджетларның керемнәрен үзгәртүгә китерә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы Совет карарлары жирлек советына чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында карар проекты кертелгәнче 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.
3. Жирлек Советы карарларының жирлек бюджеты керемнәренең гомуми күләмен үзгәртүгә китерә торган һәм Жирлек Советының бюджет турында Карар проекты Жирлек Советына карауга кертелгәннән соң кабул ителгән нигезләмәләре, агымдагы финанс елына һәм агымдагы финанс елы күрсәткечләре буенча жирлек бюджетына үзгәрешләр керткәндә, Чираттагы финанс елында исәпкә алына.

35 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Теләче муниципаль районының Финанс-бюджет палатасында билгеләнә торган методика тәртибендә һәм нигезендә гамәлгә ашырыла.
2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләргә үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

36 статья. Муниципаль программалар

1. Жирләүнең муниципаль программалары (алга таба - муниципаль программалар) Жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары үзләре билгели торган тәртиптә Жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль программалар эшләү һәм күрсәтелгән программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе Жирлек Башкарма комитетының муниципаль хокукый акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме программаны раслаган муниципаль хокукый акт нигезендә бюджет чыгымнарының һәр максатчан статьясы буенча бюджет чыгымнарының тиешле программасы турындагы карар белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап гамэлгә ашыруга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элек расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр Жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән срокларда расланьрга тиеш.

Муниципаль программалар үз көченә кергән көннән алып өч айдан да соңга калмыйча бюджет турындагы карарга туры китерелергә тиеш.

3. Һәр муниципаль программа буенча Жирлек ел саен аны гамэлгә ашыруның нәтижелелегенә бәя бирә.

Күрсәтелгән бәяләүне үткөрү тәртибе һәм аның критерийлары Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижеләре буенча Жирлек башкарма комитеты тарафыннан элек расланган муниципаль программаның чираттагы финанс елыннан башлап аны туктату яисә үзгәртү кирәклегә, шул исәптән муниципаль программаны гамэлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегә турында карар кабул ителергә мөмкин.

37 статья. Бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары

Бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының бюджет законнарында һәм Жирлек Советының муниципаль хокукый актларында билгеләнгән таләпләргә үтәп, күчәргән башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

III бүлек БЮДЖЕТ ТУРЫНДА КАРАНЫ КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

38 статья. Бюджетны карау һәм раслау нигезләре

1. Жирлек бюджеты турындагы карарда бюджет керемнәренә гомуми күләм, чыгымнарның гомуми күләм, жирлекнең дефицеты (профицеты), шулай ук Россия Федерациясә Бюджет кодексында, әлегә Нигезләмәдә билгеләнгән башка күрсәткеләр керә торган бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш;

2. Жирлек бюджеты турындагы карар белән түбәндәгеләр раслана:

- бюджет керемнәренә баш администраторлары исемлегә;
- бюджет дефицитын финанслау чыганакаларының баш администраторлары исемлегә;
- чыгым төрләренә бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) яки бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (дәүләт (муниципаль) программалары һәм программасыз эшчәнлек юнәлешләре), чыгым төрләренә төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) һәм (яки) максатчан статьялары (дәүләт (муниципаль) программалары һәм программасыз эшчәнлек юнәлешләре), төркемнәре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү (төркемнәргә һәм төркемчәләргә) Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) бюджет чыгымнарын классификацияләү чыгымнары төрләре, шулай ук Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы законы, авыл жирлегә Советының муниципаль хокукый акты нигезендә билгеләнгән очрактарда бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча;
- чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;
- гавами норматив йөкләмәләргә үтәүгә җибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренә гомуми күләм;
- чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләм;

Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләм бюджет чыгымнарының 2,5 процентыннан ким булмаган күләмдә (максатчан билгеләнешкә ия булган Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар хисабына каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмаганда), план чорының икенче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменә 5 процентыннан ким булмаган күләм (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), Россия Федерациясә бюджет системасының максатчан билгеләнештәге башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар хисабына каралган);

- чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет дефицитын финанслау чыганакалары;
- муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яки) муниципаль тышкы бурычның югары чиге Чираттагы финанс елыннан һәм һәр план чорыннан соң киләсе елның 1 гыйнварына булган хәл буенча, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелгән;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән жирлек бюджетының башка күрсәткечләре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карар проекты расланган бюджетның план чоры параметрларын һәм аларга икенче ел план чорының параметрларын, жирлек бюджеты проекты өстәү юлы белән раслана.

Жирлек бюджетының план чоры параметрларын үзгәртү жирлек Советының муниципаль хокукый акты нигезендә гамәлгә ашырыла.

Жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы күрсәткечләрен үзгәртү расланган бюджет ассигнованиеләрен арттыру яки киметү яки жирлек бюджеты чыгымнарының өстәмә максатчан статьялары һәм (яки) төрләре буенча бюджет ассигнованиеләре чыгымнарын ведомство структурасына кертү юлы белән башкарыла.

4. Шартлыча расланган (расланган) чыгымнар дигәндә, бюджет чыгымнары классификациясе нигезендә план чорында бүленмәгән бюджет ассигнованиеләре аңлашыла.

5. Жирлек бюджеты турындагы карар белән, жирлек бюджеты чыгымнарының тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) гомуми күләмәннән тыш, жирлек бюджеты турындагы карар белән билгеләнгән максатларга чираттагы финанс елыннан башлап кертелгән (бюджетта чагылдырылырга) тәкъдим ителә торган аерым төр салым булмаган керемнәр буенча бюджет керемнәреннән файдалану каралган булырга мөмкин

39 статья. Бюджет проекты белән бер үк вакытта бирелә торган документлар һәм материаллар

Жирлек бюджеты турындагы карар проекты белән бер үк вакытта чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек Советына түбәндәгеләр тапшырыла:

- бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм жирлекнең салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

- агымдагы финанс елының узган чорында жирлекнең социаль-иқтисадый үсешенә яқынча йомгақлар һәм агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-иқтисадый үсешенә көтелгән нәтижәләре;

- жирлекнең социаль-иқтисадый үсеш фаразы;

- чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджетының төп характеристикаларын фаразлау (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профициты));

- жирлек бюджеты проектына аңлатма язуы;

- муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел арта барган елның 1 гыйнварына торышы буенча;

- агымдагы финанс елына бюджетның көтелгән үтәлешен бәяләү;

- башка документлар һәм материаллар.

40 статья. Жирлек Советына бюджет турында карар проекты кертү

1. Жирлек башкарма комитеты житекчесе чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карар проекты жирлек Советына 15 ноябрьдән дә соңга қалмыйча кертә.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына Теләче авыл жирлегә муниципаль берәмлеге бюджеты турында жирлек Советы карары проектында план чорының расланган бюджеты күрсәткечләрен төгәлләштерү һәм төзелә торган бюджетның планлаштырылган чорының икенче елы күрсәткечләрен раслау күздә тотыла.

3. Теләче авыл жирлегенең расланган муниципаль берәмлеге бюджеты параметрларын түбәндәгечә билгеләү каралган:

- Теләче авыл жирлегенең чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджеты турындагы карар проекты карау предметы булган төгәлләштерелгән күрсәткечләренә раслау;

- жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасының расланган күрсәткечләрән арттыруны яисә киметүне раслау йә ана тиешле бюджет чыгымнарының өстәмә максатчан маддәләре һәм (яисә) төрләре буенча бюджет ассигнованиеләрән кертү.

4. Әгәр Чираттагы финанс елында һәм план чорында бюджет ассигнованиеләрән чик гомуми күләме Теләче авыл жирлегә муниципаль берәмлегенәң жирлек Советы карарлары белән билгеләнгән чыгым йөкләмәләрән финанс белән тәмин итү өчен житәрлек булмаса, Башкарма комитет жирлек советына жирлек советының чираттагы финанс елында һәм (яки) план чорында финанслау чыганаclarы белән тәмин ителмәгән жирлек Советының аерым карарларының үз көченә керү срокларын үзгәртү (гамәлдә булуны туктату) турындагы карарлары проектларын кертә.

41 статья. Бюджет турында карар проектына карау

1. Чираттагы финанс елына жирлек бюджеты турында карар проекты кертелгәннән соң 2 эш көне эчендә жирлек Советы рәисе аны экспертиза уздыру өчен Ревизия комиссиясенә жиберә.

10 (ун) эш көне эчендә референдум комиссиясе, ачыкланган очракта, әлеге проектның кимчелекләрән күрсәтеп, бюджет турында карар проекты турында бәяләмә эзерли.

Совет депутатлары эзерләгәндә Ревизион комиссия бәяләмәсе Бюджет турындагы карар проектына төзәтмәләр керткәндә исәпкә алына.

2. Жирлек комиссиягә, шулай ук жирлек Советы депутатларына тикшерелеп, чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында карарның кертелгән проекты гавами тыңлауларда тикшерелә.

3. Жирлек Советы рәисе карары белән бюджет турында карар проекты буенча килештерелмәгән мәсьәләләр барлыкка килгән очракта, жирлек башкарма комитеты һәм Жирлек Советы вәкилләрән бертигез саны керә торган килештерү комиссиясе төзелергә мөмкин.

Килешү комиссиясе бәхәсле мәсьәләләрне карый.

Жирлек бюджеты турындагы карар бер укылышта кабул ителә.

4. Жирлек Советы кабул иткән 2 (ике) эш көне эчендә бюджет турындагы карар имзалану өчен жирлек Советы рәисенә жиберелә.

5. Жирлек бюджеты турындагы карар рәсми рәвештә халыкка игълан ителергә тиеш.

42 статья. Бюджет турындагы карарны раслау сроклары һәм чираттагы финанс елына бюджет турындагы карар кабул ителмәү нәтижәләре

1. Бюджет турындагы карар каралырга, жирлек Советы тарафыннан расланырга, жирлек Советы Рәисе тарафыннан чираттагы финанс елы башланганчы имзаланырга тиеш.

Жирле үзидарә органнары үз компетенцияләре чикләрендә бюджет турында кабул ителгән карарны үз вакытында карауны, раслауны, имзалауны һәм халыкка житкерүне тәмин итү буенча мөмкин булган барлык чараларны күрергә тиеш.

2. Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карар финанс елы башыннан үз көченә кермәгән очракта, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән кысаларда бюджет белән вакытлыча идарә итү режимы кертелә.

IV бүлек БЮДЖЕТ ҮТӨЛЭШЕ

43 статья. Бюджетны үтәү нигезләре

1. Бюджетны үтәү Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан тәмин ителә.

2. Бюджет үтәлеше кабул ителгән бюджет һәм касса планына туры килергә тиешле бюджет нигезендә оештырыла.

Бюджет касса бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомство карамагы нигезендә башкарыла.

3. Жирлек бюджеты үтәлешенә касса хезмәте казначылык органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

44 статья. Керемнәр буенча бюджет үтәлеше

Бюджетларның керемнәр буенча үтәлеше түбәндәгеләрне күз алдында тоту:

агымдагы финанс елында әлеге Кодекста, Россия Федерациясе субъектларының бюджеты (карауы) һәм башка законнары һәм әлеге Кодекс нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән

муниципаль хокукый актлар турында законда (караp) һәм Россия Федерациясе субъектларының башка законнары белән билгеләнгән нормативлар буенча бүленә торган Россия Федерациясе бюджет системасына салымнарны, жыемнарны һәм башка кертемнәрне бүлүдән кәргән керемнәрне Федераль казначылык органнары сәетларыннан һәм бюджетка башка кертемнәр исәбеннән күчәрү;

артык бүленгән суммаларны күчәрү, артык түләнгән яисә артык түләтелгән суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык түләтелгән суммаларга исәпләнгән процентлар суммалары;

Россия Федерациясе законнары нигезендә артык түләнгән яисә артык түләтелгән суммаларны исәпкә алу (2010 елның 1 гыйнварыннан 2009 елның 24 июлендәге N 213-ФЗ номерлы Федераль закон белән гамәлгә кәртелгән редакциядәге абзац - алдагы редакцияне кар.);

администратор тарафыннан Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр керемнәрән төгәлләштерү;

Федераль казначылык тарафыннан артык түләнгән яки артык түләнгән салымнар, жыемнар һәм башка түләүләр суммаларын, шулай ук мондый кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар суммаларын һәм тиешле бюджетларның бердәм сәетларыннан артык түләнгән суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару (зачет, төгәлләштерү) өчен кирәкле артык бүленгән акчалар суммаларын тиешле бюджетларга күчәрү Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары арасында керемнәрне исәпкә алу һәм аларны бүлү өчен билгеләнгән федераль казначылык сәетлары, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән.

45 статья. Бюджетның чыгымнар буенча үтәләше

1. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәләше бюджет законнары һәм әлегә Нигезләмә таләпләрән үтәгән килеш гамәлгә ашырыла.

2. Бюджетны чыгымнар буенча үтәү түбәндәгеләрне күздә тота:

- бюджет һәм акча йөкләмәләрән кабул итү һәм исәпкә алу;
- акча йөкләмәләрән раслау;
- акча йөкләмәләрән түләүне санкцияләү;
- акча йөкләмәләрән үтәүне раслау.

Бюджет акчаларын алучы агымдагы финанс елында бюджет йөкләмәләре лимитлары дәрәжәсенә житкәерелгән чикләрдә бюджет йөкләмәләрән ала.

Бюджет чараларын алучы, муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, индивидуаль эшқуарлар белән яисә законнар, башка хокукый актлар, килешү нигезендә бюджет йөкләмәләрән кабул итә.

3. Бюджет акчаларын алучы казначылык түләүләрән башқару турындагы күрсәтмәләр (алга таба - боерык) һәм аларны түләүне санкцияләү өчен кирәкле күрсәтмәләр нигезендә бюджет акчалары исәбеннән акча йөкләмәләре түләү бурычын раслый.

4. Акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә акча йөкләмәләрән түләү тәртибендә каралган документлар булуын тикшергәннән соң рөхсәт язуын (акцептны) башқару рәвешендә гамәлгә ашырыла.

Акча йөкләмәләрән түләү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет йөкләмәләре лимитлары алучыларга житкәерелгән чикләрдә гамәлгә ашырыла.

Халык алдындагы норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү жирлек бюджеты акчаларын алучыларга бюджет йөкләмәләре лимитлары житкәерелгән чикләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

5. Акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау бюджет акчаларын физик яисә юридик затлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары файдасына күчәрүне раслый торган күрсәтмәләр нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрән үтәү буенча акча операцияләрән уздыруны раслаучы башка документларны тикшерүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

46 статья Бюджет дефицитын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтөлеше

Бюджет дефицитын финанслау чыганакалары буенча бюджетны үтәү бюджет язмасы нигезендә бюджет дефицитын финанслау чыганакаларының баш администраторлары, администраторлары тарафыннан бюджет язмасы нигезендә гамәлгә ашырыла, моңа жирлек бюджетының бердәм счетындагы акчаларның калдык өлешләре белән идарә итү операцияләре керми, бюджет законнары нигезләмәләре нигезендә.

47 статья. Жирлек бюджетын үтәгәндә фактта алынган керемнәрне жирлек бюджеты турындагы карар белән расланганнан тыш куллану

Жирлек бюджеты үтөлеше вакытында алынган керемнәр, жирлек бюджеты турында карар белән расланган керемнәрнең гомуми күләменнән тыш, агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль заемнарны алыштыруга, муниципаль бурычны түләүгә, шулай ук жирлекнең аларны үтәүгә каралган бюджет ассигнованиеләре житмәү очрагында жирлекнең ижтимагый норматив йөкләмәләрен үтәүгә юнәлтелергә мөмкин, Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 статьясының 3 пунктында каралган.

Максатчан билгеләнеше булган физик һәм юридик затлардан, шул исәптән элге Нигезләмәнең 32 статьясындагы 3 пунктында билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджетына керә торган, жирлек бюджетын үтәгәндә жирлек бюджеты турында карар белән расланган керемнәрдән тыш фактта алынган субсидияләр, субвенцияләр һәм кире кайтарылмый торган башка бюджетара трансфертлар, агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, бюджет язмасына үзгәрешләр кертеп, жирлек бюджеты чыгымнарын арттыруга жибәрелә.

48 статья Агымдагы финанс елы тәмамлану

1. Жирлек бюджетын үтәү операцияләре 31 декабрьдә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән операцияләрдән тыш, тәмамлана.

Агымдагы финанс елында жирлек бюджетын үтәү операцияләрен төгәлләү Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм элге статья таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре үз эшчәнлеген 31 декабрьдә туктаталар.

Агымдагы финанс елының соңгы эш көненә кадәр жирлек бюджетын үтәүгә казначылык хезмәте күрсәтүче орган билгеләнгән тәртиптә түләүгә санкцияләнгән бюджет йөкләмәләрен жирлек бюджетының бердәм счетында калган акчалар цикләрендә түләргә тиеш.

3. Агымдагы финанс елында субсидияләр, субвенцияләр һәм максатчан билгеләнештәге башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертлар бюджет кеременә кире кайтарылырга тиеш, аннан алар бирелгән.

Агымдагы финанс елында файдаланылмаган максатчан билгеләнештәге субсидияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертларга ихтыяж булу турында жирлек бюджетының бюджет акчалары баш администраторы карары нигезендә, күрсәтелгән бюджетара трансфертларның калдыгыннан артмаган күләмдә чираттагы финанс елында күрсәтелгән бюджетара трансфертларны бирү максатларына бюджет чыгымнарын финанс белән тәэмин итү өчен элек бирелгән бюджет кеременә кайтарылырга мөмкин.

V бүлек БЮДЖЕТ ХИСАПЛИЛЫГЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

49 статья. Бюджет исәпкә алуы һәм бюджет үтөлеше турында хисап бирү

1. Бюджетны исәпкә алуның һәм бюджет хисаплылыгының бердәм методологиясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет хисабы түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) бюджет үтөлеше турында хисап;

- 2) бюджет үтөлөшө балансы;
- 3) эшчэнлекнең финанс нәтижэләре турында хисап;
- 4) акча чараларының хәрәкәте турында хисап;
- 5) аңлатма язуы.

2. Жирлекнең бюджет хисабы еллык була. Бюджет үтөлөшө турындагы хисап квартал саен була.

Агымдагы елның беренче кварталында, яртыеллыгында һәм тугыз аенда бюджетның үтөлөшө турында хисап Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм Жирлек Советының һәм Ревизион комиссиясенә Финанс-бюджет палатасына хисап тапшыру срогы тәмамланганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча Жирлек советына һәм Ревизион комиссиясенә жиберелә.

Бюджет үтөлөшө турында еллык хисап Жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

50 статья. Бюджет үтөлөшө турында еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Бюджет үтөлөшө турында еллык хисап аны Советта каралганчы тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының (администраторларының) бюджет хисаплылыгын тышкы тикшерүне үз эченә ала һәм бюджет үтөлөшө турында еллык хисапка бәяләмә эзерләргә тиеш.

2. Бюджет үтөлөшө турында еллык хисапны тышкы тикшерү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәгән килеш, Жирлек Советының муниципаль хокукый акты белән билгеләнгән тәртиптә Ревизион комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Жирлекнең башкарма комитеты аңа бәяләмәне эзерләү өчен агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча бюджетның үтөлөшө турында хисап тапшыра. Жирлек бюджеты үтөлөшө турындагы еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган срокта башкарыла. Бюджет үтөлөшө турында хисапка Бәяләмә төп администраторларның (администраторларның) еллык бюджет хисабының еллык бюджет хисабы күрсәткечләренә нигезләнеп эзерләнә.

4. Бюджетның үтөлөшө турында еллык хисапка Бәяләмә Жирлек советына һәм Жирлекнең башкарма комитетына Жирлек Ревизион комиссиясе тарафыннан тапшырыла.

51 статья. Жирлек советына бюджет үтөлөшө турында еллык хисапны тәкъдим итү, карау һәм раслау.

1. Ел саен 1 майдан да соңга калмыйча, Жирлек башкарма комитеты житәкчесе Жирлек советына хисап финанс елы өчен бюджет үтөлөшө турында хисап тапшыра.

2. Бюджетның үтөлөшө турында еллык хисап белән бер үк вакытта аңа карата бюджет һәм бюджет хисаплылыгы үтөлөшенә һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләрен файдалануның башка нәтижэләренә анализ ясалган аңлатма, жирлек бюджетының үтөлөшө турында карар проекты, жирлек бюджетының үтөлөшө турында башка бюджет хисабы һәм жирлекнең консолидацияләнгән бюджетының үтөлөшө турында бюджет хисабы, Россия Федерациясенә бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Жирлек Советы утырышында жирлекнең башкарма комитеты житәкчесе яки аның ризалыгы буенча жирлекнең ревизия комиссиясе рәисенә бюджет үтөлөшө турында докладты тыңлана.

4. Бюджетның үтөлөшө турындагы хисапны тикшерү һәм карау йомгалары буенча Жирлек Советы бюджет үтөлөшө турындагы хисапны раслау һәм Комиссия тарафыннан тиешле карар кабул итү яисә бюджетның үтөлөшө турындагы карарны кире кагу турында карар кабул итә.

5. Бюджетның үтөлөшө турындагы карар Совет тарафыннан кире кагылган очракта, ул күрсәткечләргә дәрәжә түгел яисә тулы чагылдыру фактларын юкка чыгару һәм бер айдан да артмаган срокта кабат тапшыру өчен кайта.

52 статья. Бюджет үтөлөшө турында карар

Бюджет үтөлөшө турындагы карар белән, керемнәрнең, чыгымнарның һәм бюджет дефицитының (профицитының) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финанс елы өчен бюджет үтөлөшө турында хисап раслана.

Хисап финанс елында жирлек бюджеты үтөлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

- район бюджеты керемнәре классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре;
- бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;
- чыгымнар классификациясенә бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;
- бюджет дефицитын финанслау чыганакалары классификациясе кодлары буенча бюджет дефицитын финанслау чыганакалары;

Бюджетның үтөлеше турындагы карар белән бюджет законнары һәм Советның муниципаль хокукый актлары белән билгеләнгән башка күрсәткечләр раслана.

VI бүлек МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

53 статья.Муниципаль финанс контроле

1. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы хокукый актларның, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга башка түләүләр буенча ачык норматив йөкләмәләрен һәм йөкләмәләрен шартлатучы хокукый актларның нигезләмәләрен үтәүне тәмин итү, шулай ук дәүләт (муниципаль) контрактлары, бюджеттан акча бирү турында килешүләр (килешүләр) шартларын үтәү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм аннан соңгы финанс контроленә бүленә.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле Жирлек фондының Ревизион комиссиясенә контроль эшчәнлегә булып тора

3. Эчке муниципаль финанс контроле Жирлек башкарма комитетының органнары (вазыйфай затлары) булып торучы муниципаль финанс контроле органнарының контроль эшчәнлегә була

4. Халыкның Жирлек бюджетын үтәү процессында бюджет бозуларын кисәтү һәм кисәтү максатларында беренчел контроль гамәлгә ашырыла

5. Алдагы контроль аларны үтәүнең законлы булуын, исәпкә алуның һәм хисаплылыкның дөреслеген билгеләү максатларында Жирлек бюджетын үтәү нәтижәләре буенча гамәлгә ашырыла.